

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület futóbogár faunájának vizsgálata (Coleoptera: Carabidae)

ROZNER GYÖRGY

Duna-Dráva Nemzeti Park, H-8693 Kisberény, Petőfi u.1., Hungary

ROZNER GY: *Investigation on carabid fauna of the Látrányi Puszta Nature Conservation Area (Coleoptera: Carabidae)*

Abstract: In the present paper the results of a four-year-long research is published on the Látrányi Puszta Nature Conservation Area. As a result of the survey, 120 species were recorded which equals to the 46 % of the carabid fauna of Somogy County, and represents 25% of the Hungarian fauna.

Key words: Carabidae, faunistical survey, nature conservation, South Hungary

Bevezetés

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület Somogy megye egyik legértékesebb része. Külső-Somogy lösz dombjai közé ékelődött homokterületet az egykori Balaton homok dűnéi alkotják és bizonyos mértékben kapcsolatban áll az egykori Nagyberék területével is. További érdekessége, hogy eltérő származása miatt semmilyen kapcsolatban sincs a Belső Somogyi savanyú homokterületekkel, inkább meszes homok az alapkövet. Ezek a feltételek összességében egy nagyon fajgazdag terület kialakulását tették lehetővé, melyen rendkívül mozaikosan megtalálhatjuk a nyílt homoki gyepeket, a különböző típusú lápréteket és különféle erdőtársulásokat is. A területet 1992-ben nyilvánították védetté.

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Terület rendszeres zoológiai felmérése 1999. tavaszán kezdődött igen szűk keretek között, illetve néhány korábbi adattal is rendelkezünk a területről. Az eltelt négy év során a program kiteljesedett és sorozatban hozta a meglepő eredményeket, melyek igazolták előzetes várakozásainkat.

Anyag és módszer

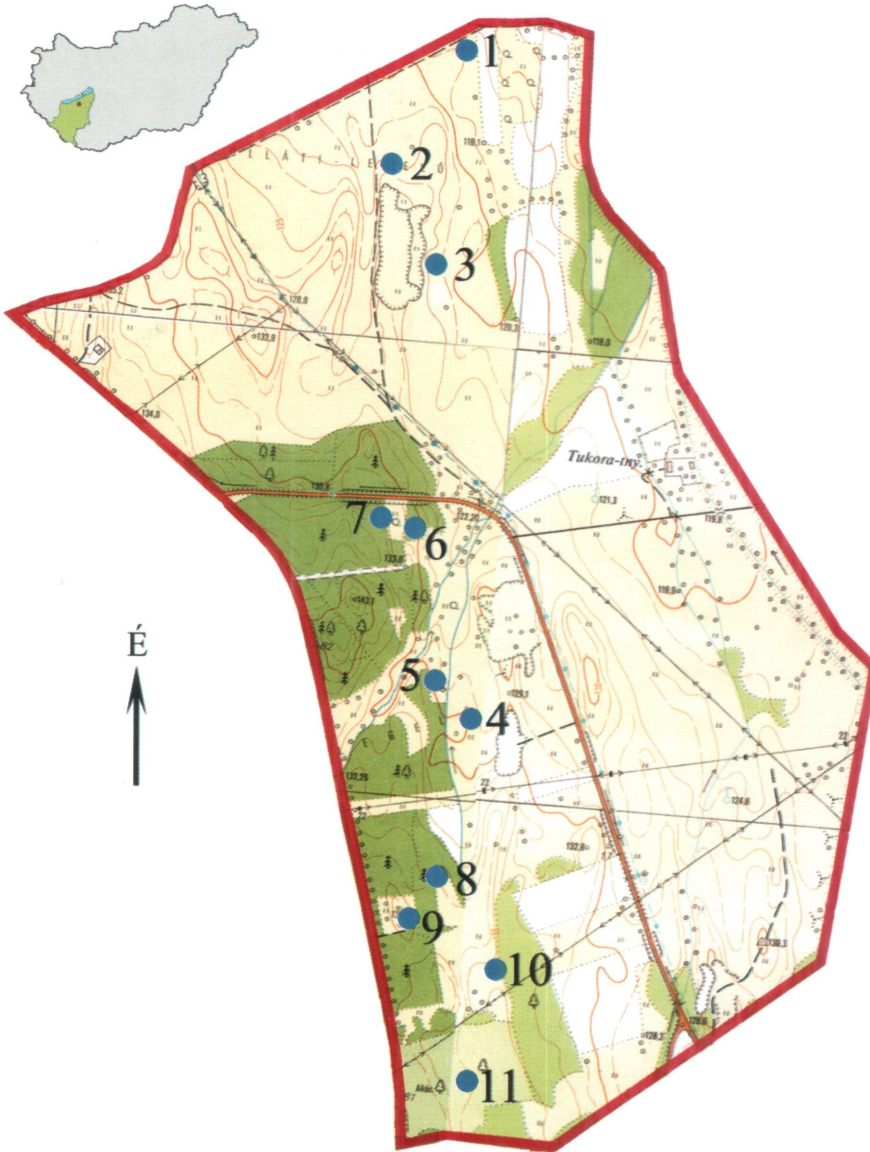
A mintavételi helyeket igyekeztem úgy megválasztani, hogy jól reprezentálják a terület rendkívül változatos élőhelyeit. Ennek ellenére úgy látom, hogy van tere a további kutatásoknak is, mert a különböző területrészekben az azonos típusú élőhelyeken eltérő fajösszetételt tapasztaltam.

A futóbogár fauna vizsgálatát elsősorban talajcsapdás gyűjtésekre alapoztuk, amit számos egyéb módszerrel egészítettünk ki.

A talajcsapdás gyűjtésekhez három decis műanyag poharakat használtam, melybe ecetes vizet tettem csalétek gyanánt. A csapdákat a különböző élőhelyeken vonalban helyeztem el és rendszeresen ürítettem azokat.

A négy év során az alábbi helyeken üzemeltettem a csapdákat:

1. A Kolláti-legelő K-i oldalán elterülő füzes erdőfolt.
2. A Kolláti-legelő K-i oldalán található homokdombon, nyílt homoki gyepon.

1. ábra: Mintavételi helyek a Látrányi Puszta Természetvédelmi Területen

3. A Kolláti-legelő K-i oldalán fekvő felhagyott bányagödör és a mellette lévő láprét
 4. Birkás-legelő- a viszi úttól Ny-ra fekvő nagy homok domb.
 5. Birkás-legelő- a viszi úttól Ny-ra fekvő égeres erdő.
 6. Birkás-legelő- a viszi úttól Ny-ra fekvő árok melletti galéria erdő.
 7. Birkás-legelő- a viszi úttól Ny-ra fekvő magassásos.
 8. Birkás-legelő- a viszi úttól Ny-ra fekvő cseres.
 9. Birkás-legelő- a viszi úttól Ny-ra fekvő fenyves és akácos.
 10. Birkás-legelő- a viszi úttól Ny-ra fekvő beerdősülő homokpuszta, fás-bokros terület.
- Sok adat származik Szinétár Csaba talajcsapdás gyűjtéseiből is, aki hasonló típusú élőhelyeken, de részben eltérő területekzeken folytatta a gyűjtéseket.

Jelentős mennyiségű adat származik egyéb kiegészítő gyűjtési módszerek alkalmazásából. Ezek egyelés, fűhálózás és lámpás illetve fénycsapdás gyűjtésekből, valamint autós hálózásból származnak.

Eredmények

A listán szereplő minden példány a Látrányi puszta TT területéről, egyben Látrány községhatárból származik, így a község nevét külön nem tüntettem föl. A faj neve után a közelebbi lelőhely megnevezése következik, majd a gyűjtés dátuma, majd zárójelben a gyűjtési módszer, a fogott darabszám és más gyűjtő esetében annak neve szerepel.

A listában használt rövidítések:

tcs- talajcsapda
fh- fűháló
egy- egyelés
fcs- fénycsapda
ah- autós hálózás

ÁL- Ábrahám Levente
SzCs- Szinétár Csaba
RI- Rozner István
PA- Podlussány Attila
MO- Merkl Ottó

Carabidae

- Leistus rufomarginatus* Duftschmid, 1812.
Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 4):
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 2)
- Leistus ferrugineus* Linnaeus, 1758.
Kolláti-legelő, 1999. 04. 15 - 05. 22. (tcs., 1)
- Leistus piceus piceus* Frölich, 1799.
Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 1):
Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 3): 2002.
06. 16. (tcs., Sz.Cs., 1)
- Nebria brevicollis* Fabricius, 1792.
Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 3):
Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 2): égeres,
2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 1): Birkás-legelő,
cseres, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs., 2)
- Notiophilus rufipes* Curtis, 1829
Birkás-legelő, 1999. 05. 22 - 06. 24. (tcs., 2)
- Notiophilus palustris* (Duftschmid, 1812)
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 7)
- Carabus granulatus* Linnaeus, 1758
Birkás-legelő, 1999. 05. 22 - 06. 24. (tcs., 1):
Birkás-legelő, 2001. 04. 18 - 04. 25. (tcs., 2): Birkás-
legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 24): Birkás-
legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 9): láprét L1, 2001. 06.
17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 1)
- Carabus ullrichi* Germar, 1824
Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 4):
égeres, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 20)
- Carabus cancellatus* Illiger, 1798
1998. 04. 24 - 05. 15. (tcs., 2): 1998. 05. 16 - 06.
22. (tcs., 7): Kolláti-legelő, 1999. 03. 05 - 03. 31.
(tcs., 1): 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs., 4): 1999. 04. 15 -
05. 22. (tcs., 5): Birkás-legelő, 1999. 04. 25 - 05. 22.
(tcs., 2): 1999. 05. 22 - 06. 24. (tcs., 3): Birkás-
legelő, 2001. 04. 10-04. 18. (tcs., 1): Birkás-legelő, 2001.
04. 18 - 04. 25. (tcs., 10): Birkás-legelő, 2001. 05. 07
- 06. 14. (tcs., 211): Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07.
19. (tcs., 38): égeres, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs.,
Sz.Cs., 65): láprét L3, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs.,
Sz.Cs., 51): láprét L1, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs.,
Sz.Cs., 33): Birkás-legelő, cseres, 2002. 06. 13 - 07.
15 (tcs., 1): Birkás-legelő, akácos, 2002. 06. 13 - 07.
15 (tcs., 1)
- Carabus hortensis* Linnaeus, 1758
Birkás-legelő, égeres, 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs.,
1): 1999. 05. 22 - 06. 24. (tcs., 1): Birkás-legelő,
2001. 04. 18 - 04. 25. (tcs., 1): Birkás-legelő, 2001.
05. 07 - 06. 14. (tcs., 29): Birkás-legelő, 2001. 06. 14
- 07. 19. (tcs., 77): Birkás-legelő, cseres, 2002. 06. 13
- 07. 15 (tcs., 1)

- Carabus convexus* Fabricius, 1775
1998. 04. 24 - 05. 15. (tcs., 1): Kolláti-legelő, 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs., 1): Birkás-legelő, 1999. 04.01-04. 14. (tcs., 2): 1999. 05. 24 - 06. 24. (tcs., 3): Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs.,6): Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 2): égeres, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 2): Birkás-legelő, akácós, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs.,3)
- Carabus germari exasperatus* Duftschmid, 1812
- Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06.14.(tcs., 1): égeres, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 3): láprét L3, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 2): Birkás-legelő, akácós, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs.,1)
- Carabus coriaceus* Linnaeus, 1758
1998. 04. 24 - 05. 15. (tcs., 1): Birkás-legelő, 2001. 04. 18 - 04. 25. (tcs., 1): Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 1): Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 1)
- Cychrus caraboides caraboides* Linnaeus, 1758
Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 1)
- Cicindela soluta pannonica* Mandl, 1935
Legelő, 1998. 04. 24. (egy.,1): Kolláti-legelő, 1999. 04. 14. (egy., 6): Kolláti-legelő, 1999. 05. 22 - 06. 24. (tcs., 1): 1999. 04. 30. (egy., 3, Á.L.): 2001. 04. 24. (egy., 1)
- Omophron limbatum* Fabricius, 1776
Kolláti-legelő, 2000. 04. 11. (egy., 1)
- Elaphrus cupreus* Duftschmid, 1812
Birkás-legelő, égeres patakpart, 2002. 05. 02. (egy., 1)
- Elaphrus uliginosus* Fabricius, 1792
2002. 06. 16 (tcs., Sz.Cs.,5)
- Elaphrus riparius* (Linnaeus, 1758)
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,1)
- Clivina collaris* (Herbst, 1784)
Birkás-legelő, 2002. 05. 04. (ah.,M.O.,1)
- Clivina fossor* (Linnaeus, 1758)
láprét L3, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 1): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,5): Kolláti-legelő, 2002. 06. 19. (fcs.,2)
- Dyschirius aeneus* (Dejean, 1825)
2002. 06. 19. (fcs., 1)
- Dyschirius globosus* (Herbst, 1783)
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,6)
- Asaphidion flavipes* (Linnaeus, 1761)
Birkás-legelő, akácós, 2002. 06. 13 -07. 15 (tcs.,1)
- Bembidion laticolle* (Duftschmid, 1812)
2001. 08. 16. (egy., 1)
- Bembidion properans* (Stephens, 1828)
legelő, 1998. 04. 24. (egy., 1): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 1)
- Bembidion punctulatum* Drapiez, 1820
2001. 05. 16. (fcs., Á.L., 1)
- Bembidion assimile* Gyllenhal, 1810
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 1)
- Bembidion dentellum* Thunberg, 1787
2001. 07. 11. (fcs., Á.L., 1): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,7)
- Bembidion varium* Olivier, 1795
Kolláti-legelő, 2001. 06. 16.(fcs., 1): 2001. 07. 31. (fcs., Á.L., 2): Kolláti-legelő, 2002. 06. 19. (fcs., 2)
- Bembidion dalmatinum* Dejean, 1831
1999. 06. 07. (Á.L., 4): 2001. 07. 11. (fcs., Á.L., 1). Birkás-legelő, 2002. 05. 04. (ah.,M.O.,2): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 1)
- Bembidion inoptatum* Schaum, 1857
Birkás-legelő, 2002. 05. 04. (ah.,M.O.,1):
- Bembidion lunulatum* (Fourcroy, 1785)
Birkás-legelő, 2001. 04. 25. (egy., 1)
- Bembidion mannerheimi* C.R.Sahlberg, 1827
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 1)
- Bembidion quadrimaculatum* (Linnaeus 1761)
Birkás-legelő, 2002. 05. 04. (ah.,M.O.,1):
- Bembidion quadripustallatum* (Serville, 1812)
2001. 07. 11. (fcs., Á.L., 1)
- Bembidion guttula* (Fabricius, 1792)
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,4)
- Bembidion biguttatum* (Fabricius, 1779)
Birkás-legelő, 2002. 04. 26. (egy., 1):
- Trechus quadristriatus* Schrank, 1781
Kolláti-legelő, 2001. 06. 16.(fcs., 1): 2002. 06. 19. (tcs., Sz.Cs.,5)
- Paratachys bistriatus* (Duftschmid, 1812)
Birkás-legelő, 2002. 05. 04. (ah.,M.O.,2): 2002. 06. 19. (egy., 1)
- Porotachis bisulcatus* (Nicolai, 1822)
Birkás-legelő, 2002. 05. 04. (ah.,M.O.,1):
- Stomis pumicatus* (Panzer, 1796)
Birkás-legelő, 2001. 04. 18 - 04. 25. (tcs., 1): égeres, 2001. 06.17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 1): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,1)
- Poecilus cupreus* Linnaeus, 1758
Kolláti-legelő, 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs., 2): Birkás-legelő, 2000. 04. 11. (egy., 3): Birkás-legelő, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs.,1)
- Poecilus versicolor* Sturm, 1824
láprét L3, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 3): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,33): Birkás-legelő, akácós, 2002. 06. 13 - 07. 15(tcs.,2)
- Pterostichus vernalis* Panzer, 1796
Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 6): Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 7): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,21)
- Pterostichus strenuus* Panzer, 1797
Birkás-legelő, 1999. 03. 05 - 03. 31. (tcs., 1): Birkás-legelő, 2001. 04. 18 - 04. 25. (tcs., 2): Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 11): Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 2): égeres, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 1): láprét L1, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 3): Birkás-legelő, 2001. 10. 05. (egy.,1): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,1)
- Pterostichus anthracinus* Illiger, 1798
2001. 04. 12. (egy., 1): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,36)
- Pterostichus gracilis* Dejean, 1828
Kolláti-legelő, 2001. 06. 16. (fcs., 1)
- Pterostichus nigrita* Paykul, 1790
Birkás-legelő, 2001. 04. 10 - 04. 18. (tcs., 1): Birkás-legelő, 2001. 04. 18 - 04. 25. (tcs.,2): Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 10): Birkás-legelő,

- lő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 2); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,10)
- Pterostichus oblongopunctatus* Fabricius, 1787
1998. 04. 24 - 05. 15. (tcs., 6); Birkás-legelő, 1999. 03. 05 - 03. 31. (tcs., 1); 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs., 2); 1999. 05. 22 - 06. 24. (tcs., 2); Birkás-legelő, 2001. 04. 10 - 04. 18. (tcs., 2); Birkás-legelő, 2001. 04. 18 - 04. 25. (tcs., 10); Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 25); Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 2); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,5)
- Pterostichus melanarius* Illiger, 1798
Birkás-legelő, 1999. 04. 25 - 05. 22. (tcs.,5); 1999. 05. 22 - 06. 24. (tcs.,1); Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 9); Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 13); égeres, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 13); láprét L3, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 1); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,22)
- Pterostichus niger* Schaller, 1783
Kolláti-legelő, 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs., 1); Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 4); Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 31); égeres, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 2); láprét L3, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 2); Kolláti-legelő (1.sz.terület), 2001. 07. 05. (fh.,M.O.,1); 2001. 07. 11.(fcs., Á.L., 1); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,11)
- Abax parallelepipedus* Piller et Mitterpacher, 1783
Birkás-legelő, 2001. 04. 10 - 04. 18. (tcs., 1); Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 2); Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 1)
- Abax carinatus* Duftschmid, 1812
Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 2); Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 4)
- Platyderus rufus* Duftschmid, 1812
Birkás-legelő, 1999. 03. 05 - 03. 31. (tcs., 1); Birkás-legelő, 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs., 1); Birkás-legelő, 1999. 04. 25 - 05. 22. (tcs., 2); Birkás-legelő, 1999. 05. 22 - 06. 24. (tcs., 5); Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 2); Kolláti-legelő, 2002. 03. 14. (egy., 1db.); Birkás-legelő, 2002. 04. 26. (egy., 1 db.); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,2)
- Calathus fuscipes* Goeze, 1777
1998. 05. 16 - 06. 22. (tcs., 1); Birkás-legelő, 1999. 04. 25 - 05. 22. (tcs., 1); Kolláti-legelő, 2000. 06. 04.(1 db.): Birkás-legelő, cseres, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs.,3); Birkás-legelő, akácos, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs.,2); Birkás-legelő, fenyves, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs.,1)
- Calathus erratus* C.R. Sahlberg, 1827
1998.04.24.(egy., 3); 1998. 04. 24 - 05. 15. (tcs.,1); 1998. 04. 24. (egy.,2); 1998. 05. 16 -06. 22. (tcs., 6); Kolláti-legelő, 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs., 1); Kolláti-legelő, 1999. 04. 15 - 05. 22. (tcs., 2); Kolláti-legelő, 1999. 05. 22 - 06. 24. (tcs., 3); Kolláti-legelő, 1999. 09. 07. (egy.,1); Birkás-legelő, 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs., 1); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,9); Birkás-legelő, cseres, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs.,1); Birkás-legelő, akácos, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs.,2)
- Calathus melanocephalus* (Linnaeus, 1758)
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,1); Birkás-legelő, aká-
- cos, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs.,1)
- Synuchus vivalis* Illiger, 1798
Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 1); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,7)
- Oxypselaphus obscurus* (Herbst, 1784)
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,2)
- Platynus livens* (Gyllenhal, 1810)
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,6)
- Platynus assimilis* Paykull, 1790
Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06.1 4. (tcs., 3); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,35)
- Platynus krynickii* (Sperk, 1835)
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,7)
- Agonum moestum* Duftschmid, 1812
láprét L1, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 4); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,35); Kolláti-legelő, 2002. 06. 19. (fcs., 2)
- Europhilus thoreyi thoreyi* Dejean, 1828
Kolláti-legelő, 2001. 06. 16. (fcs., 1); 2001. 07. 11.(fcs., Á.L., 5), Kolláti-legelő, 2002. 06. 19. (fcs., 2)
- Amara aenea* Dee Geer, 1774
Birkás-legelő, 2001. 04. 10 - 04. 18. (tcs., 1); Birkás-legelő, 2001. 04. 18 - 04. 25. (tcs., 1); Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 1); Birkás-legelő, 2002. 04. 26. (egy., 2); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,18); Birkás-legelő, akácos, 2002. 06. 13 - 07. 15 (tcs.,7)
- Amara communis* (Panzer, 1797)
2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,2)
- Amara convexior* Stephens, 1828
Birkás-legelő (5.sz.terület), 2002. 05. 04. (fh.,M.O.,1);
- Amara saphyrea* Dejean, 1828
1998. 04. 24 - 05. 15. (tcs., 1); Birkás-legelő, 2000. 04. 29. (egy., 1) Birkás-legelő, 2002. 04. 16. (R.I., egy.,1); Birkás-legelő, 2002. 04. 26. (egy., 2); Birkás-legelő (5.sz.terület), 2002. 05. 04. (fh.,M.O.,1);
- Amara familiaris* (Duftschmid, 1812)
Birkás-legelő, 2002. 04. 26. (fh., P.A., 1)
- Amara crenata* Dejean, 1828
2001. 07. 31. (fcs., Á.L., 3); 2001. 08. 16. (fcs., Á.L., 3)
- Amara anthobia* A. et G.B. Villa, 1833
Birkás-legelő, 2002. 04. 26. (egy., 2)
- Amara gebleri* Dejean, 1831
Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (fcs., 1); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,6)
- Zabrus tenebrioides* (Goeze, 1777)
1999. 06. 29. (Á.L., 3);
- Amblystomus metallescens* (Dejean, 1829)
2002. 06. 19. (fcs., 1)
- Chlaenius nitidulus* Schrank, 1781
1998. 04. 24 - 05. 15. (tcs., 1); Kolláti-legelő, 2000. 04. 11. (egy., 1); 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs.,1)
- Chlaenius vestitus* Paykull, 1790
2001.05.16.(fcs.,Á.L., 1); 2002.06.16.(tcs., Sz.Cs.,1)
- Chlaenius nigricornis* (Fabricius, 1787)
2002.06.16.(tcs., Sz.Cs.,2)
- Oodes helopioides* Fabricius, 1792
láprét L1, 2001. 06. 17 - 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 1)
- Licinus depressus* (Paykull, 1790)

- Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 1)
Badister bullatus Schrank, 1798
 Birkás-legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 1)
Badister lacertosus Sturm, 1815
 Birkás-legelő, 2001. 04. 10 - 04. 18. (tcs., 1):
 Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 3): Birkás-
 legelő, 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 1)
Badister unipustulatus Bonelli, 1813
 Kolláti-legelő, 2001. 06. 16. (fcs., 1): 2001. 07.
 31. (fcs., Á.L., 1): 2001. 07. 11. (fcs., Á.L., 1),
 Kolláti-legelő, 2002. 06. 19. (fcs., 1)
Badister sodalis (DUFTSCHMID, 1812)
 Birkás-legelő, 2002. 04. 26. (egy., 1)
Badister peltatus Panzer, 1797
 Kolláti-legelő, 2001. 06. 16. (fcs., 2): 2001. 07.
 11. (fcs., Á.L., 2), Kolláti-legelő, 2002. 06. 19. (fcs., 2)
Lebia cruxminor (Linnaeus, 1758)
 Kolláti-legelő, 2001. 04. 26. (R.I., 1): Birkás-leg-
 elő, 2001. 07. 19. (egy., 1): Kolláti-legelő, 2001. 10.
 05. (R.I., 1)
Anisodactylus binotatus (Fabricius, 1787)
 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 4)
Stenolophus mixtus Herbst, 1784
 Kolláti-legelő, 2001. 06. 16. (fcs., 1): 2001. 07.
 11. (fcs., Á.L., 1), Kolláti-legelő, 2002. 06. 19. (fcs., 16)
Stenolophus teutomus Schrank, 1781
 Kolláti-legelő, 2002. 06. 19. (fcs., 1)
Stenolophus steveni Krynicki, 1832
 2001. 07. 11. (fcs., Á.L., 22)
Anthraxus consputus Duftschmid, 1812
 2001. 07. 11. (fcs., Á.L., 2):
Acupalpus meridianus (Linnaeus, 1761)
 Birkás-legelő, 2002. 05. 04. (ah., M.O., 1):
Acupalpus maculatus (Schaum, 1860)
 2001. 07. 11. (fcs., Á.L., 2): 2002. 06. 16. (tcs.,
 Sz.Cs., 1): Kolláti-legelő, 2002. 06. 19. (fcs., 5)
Acupalpus parvulus (Sturm, 1825)
 2001. 07. 11. (fcs., Á.L., 2)
Parophonus maculicornis (Duftschmid, 1812)
 Kolláti-legelő, 2001. 04. 26. (egy., R.I., 1):
Ophonus nitidulus Stephens, 1828
 1998. 04. 24 - 05. 15. (tcs., 1): Birkás-legelő,
 2001. 06. 14 - 07. 19. (tcs., 2): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 3)
Ophonus puncticollis Paykull, 1798
 2001. 07. 11. (fcs., Á.L., 1): 2001. 08. 16. (egy.,
 2): 2001. 08. 16. (fcs., Á.L., 2)
Pseudophonus griseus Panzer, 1797
 2001. 07. 31. (fcs., Á.L., 1): 2001. 08. 16. (fcs., Á.L., 9)
Pseudophonus rufipes De Geer, 1774
 2001. 07. 31. (fcs., Á.L., 2): 2001. 07. 11. (fcs.,
 Á.L., 1): Kolláti-legelő, 2001. 10. 05. (egy., 2): 2002.
 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 4): Birkás-legelő, akácós, 2002
 06. 13 - 07. 15. (tcs., 1)
Pseudophonus calceatus Duftschmid, 1812
 2001. 08. 16. (fcs., Á.L., 3)
Harpalus atratus Latreille, 1804
 Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 1)
Harpalus anxius Duftschmid, 1812
 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 1)
Harpalus distinguendus Duftschmid, 1812
 Kolláti-legelő, 1999. 03. 05 - 03. 31. (tcs., 1)
Harpalus froelichi Sturm, 1818
 2001. 07. 31. (fcs., Á.L., 1): 2001. 08. 16. (fcs., Á.L., 2):
Harpalus latus Linnaeus, 1758
 Kolláti-legelő, 1999. 04. 15 - 05. 22. (tcs., 2):
 Birkás-legelő, 2000. 06. 04. (egy., 1): Birkás-legelő,
 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 3): égeres, 2001. 06. 17 -
 07. 09. (tcs., Sz.Cs., 1): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 1)
Harpalus marginellus Dejean, 1829
 Birkás-legelő, 2001. 10. 05. (egy., 1)
Harpalus politus Dejean, 1829
 1998. 04. 24 - 05. 15. (tcs., 1): 1998. 05. 16 - 06.
 22. (tcs., 2): Kolláti-legelő, 1999. 03. 05 - 03. 31.
 (tcs., 3): Kolláti-legelő, 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs., 2):
 Kolláti-legelő, 1999. 04. 15 - 05. 22. (tcs., 3): Kolláti-
 legelő, 1999. 05. 22 - 06. 24. (tcs., 1): 2002. 06. 16.
 (tcs., Sz.Cs., 2)
Harpalus pumilus Sturm, 1818
 Kolláti-legelő, 2000. 04. 11. (egy., 7): Kolláti-
 legelő, 2001. 03. 10. (egy., 1): Kolláti-legelő
 (1.sz.terület), 2001. 07. 05. (fh., M.O., 3)
Harpalus serripes serripes Quensel in
 Schönherr, 1806
 1998. 04. 24 - 05. 15. (tcs., 2): 1998. 05. 16 - 06.
 22. (tcs., 4): Birkás-legelő, 1999. 04. 25 - 05. 22.
 (tcs., 1): Kolláti-legelő (1.sz.terület), 2001. 07. 05.
 (fh., M.O., 1): Birkás-legelő (5.sz.terület), 2002. 05.
 04. (fh., M.O., 1):
Harpalus servus (Duftschmid, 1812)
 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 2): Kolláti-legelő
 (1.sz.terület), 2001. 07. 05. (fh., M.O., 1)
Harpalus smaragdinus (Duftschmid, 1812)
 1994. 09. 01. (Á.L., 1): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 1)
Harpalus tardus (Panzer, 1797)
 Birkás-legelő, 2001. 05. 07 - 06. 14. (tcs., 1):
 Birkás-legelő (5.sz.terület), 2002. 05. 04.
 (fh., M.O., 1): 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 3)
Harpalus subcylindricum Dejean, 1829
 2002. 06. 16. (tcs., Sz.Cs., 2)
Demetrias atricapillus (LINNAEUS, 1758)
 Birkás-legelő, 2002. 04. 26. (egy., 1)
Syntomus obscuroguttatus (Duftschmid, 1812)
 Birkás-legelő, 2002. 05. 04. (ah., M.O., 1):
Syntomus pallipes (DEJEAN, 1825)
 Birkás-legelő, 2001. 10. 05. (egy., 2)
Microlestes minutulus (GOEZE, 1777.)
 Birkás-legelő, 2001. 10. 05. (egy., 2)
Drypta dentata Rossi, 1790
 Kolláti-legelő, 1999. 04. 01 - 04. 14. (tcs., 1)
Paradromius linearis (Olivier, 1795)
 Birkás-legelő, 2001. 04. 25. (fh., 1)
Calodromius spilotus Illiger, 1798
 Birkás-legelő, 2000. 04. 20. (1 db.)

Értékelés

A Látrányi Puszta Természetvédelmi Területéről vizsgálatainkban eddig 120 futóbogár faj került elő. Ha figyelembe vesszük a terület kis méretét (alig több mint 200 ha), ezt elég magas számnak tekinthetjük. Az eddigi vizsgálatok elsősorban arra irányultak, hogy általános képet kapjunk a terület futóbogár közösségeiről, ezért túlnyomó szerepet kapott a talajcsapdázás, mint mintavételi módszer. A futóbogarak csak egy része gyűjthető jól talajcsapdázással, ezért úgy vélem, más módszerekkel, elsősorban fénycsapdázással tovább növelhető a területről kimutatott fajok száma.

A fajösszetételt megvizsgálva meglepő eredményeket nem kapunk. A futóbogarak nagyobb része nedvességkedvelő, a csapdázások is a vizes élőhelyeken volt intenzívebb, így nem meglepő, hogy a begyűjtött fajok többsége ebből a csoportból került elő. Néhány országosan ritka faj jelenlétét is sikerült kimutatni, mint például a *Leistus piceus*-t, a *Harpalus latus*-t, azonban az is igaz, hogy Somogy megye hasonló élőhelyein rendszeresen, néha nagy számban találhatóak ezek. Ez természetesen nem von le a vizsgált terület értékéből, inkább kiemeli a Dél- Dunántúli természetes állapotú vizes élőhelyek megőrzésének fontosságát.

Összességében megállapíthatjuk, hogy a területen található láprétek, az árkok menti galéria erdők és égerligetek futóbogár faunája mind a fajszám, mid az egyedszámok tekintetében gazdag és a tájegységre nagyon jellemző.

A száraz pusztagyepék faunájának felmérése sokkal nehezkesebb és érzésem szerint ezen a területen még sok újdonság kerülhet elő. Az élőhely kis eltartó képessége miatt az itt élő fajok viszonylag alacsony egyedszámban fordulnak elő, ezért a talajcsapdás mintavételezés nem hozott kielégítő eredményt. Az innen előkerült fajok túlnyomó többsége a 3-4 fénycsapdás gyűjtésből ered, köztük ritka fajok is.

Vizsgálatainkban kilenc olyan faj került elő, melyet Somogy megyében eddig még nem mutattak ki, ezek: *Bembidion mannerheimi*, *Porotachis bisulcatus*, *Harpalus latus*, *Harpalus subcylindricum*, *Amara crenata*, *Stenolophus steveni*, *Calodromius spilotus*, *Amblystomus metallescens*, *Acupalpus meridianus*.

Összesen 8 védett futóbogár faj került elő (ami szintén magas fajszámnak tekinthető), 7 *Carabus* faj és a *Cychrus caraboides*, némelyik igen nagy egyedszámban.

Természetvédelmi vonatkozások

A Látrányi pusztán végzett vizsgálatok egyértelműen igazolták az előzetes várakozásokat. A változatos és többnyire természet közeli állapotban fennmaradt élőhelyek futóbogár faunája gazdag, mind a fajszámot, mind a fajösszetételt tekintve. A fauna megőrzésének elsődleges feltétele, hogy az értékes élőhelyek jó állapotát megőrizzük és lehetőség szerint a leromlókat feljavítsuk.

A terület kicsinysége és kedvezőtlen tulajdonszerkezete, a művelés hiánya miatt, az élőhelyek megőrzése csak aktív beavatkozással, kezeléssel, néhány területen pedig élőhely rekonstrukcióval oldható meg.

Szükségessé vált és nem halogatható a gyomosodó rétek rendszeres kaszálása, mert a *Solidago* rohamosan terjed. Ehhez kapcsolódóan szükséges a korábban leszárított láprétek vízellátásának megoldása, így a két beavatkozás sikeres rekonstrukciót jelentene a kezelésbe vont területeken.

Az utóbbi években folyamatosan nőtt a területen illegálisan lerakott szemét mennyisége és elérte azt a szintet, hogy komolyan veszélyezteteti néhány nagyon értékes élőhely fennmaradását.

Fontos feladat a nyílt homokpuszta gyepek fenntartása. Állapotuk az utóbbi években stabilnak tekinthető, azonban csapadékos években a gyepek záródása figyelhető meg, ami néhány értékes faj eltűnését eredményezheti. Megoldást jelenthet a szükség szerinti legeltetés.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetemet fejezem ki a programban résztvevő kutatóknak, Ábrahám Leventének, Merkl Ottónak, Podlussány Attilának, Rozner Istvánnak, Szinetár Csabának az általuk gyűjtött anyag rendelkezésemre bocsátásáért. Köszönet illeti Lökkös Andort, aki a terepi munkában is segítségemre volt.

Külön szeretnék köszönetet mondani Szél Győzőnek a problémás fajok határozásában nyújtott segítségéért.

Irodalom

- CSIKI E. 1904-08: Magyarország bogárfaunája I. kötet Adephaga I Caraboidea. Budapest pp.1-455.
 HORVATOVICH S. 1974.: Futóbogarak II. Carabidae II.- Faun. Hung. 4: 1-40.
 HORVATOVICH S. 2001.: Somogy megye futóbogarainak (Coleoptera: Carabidae) katalógusa - Natura Somogyiensis I.:135-143.
 HURKA K. 1996.: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Kabourek Zlin. pp. 1-565.

Investigation on Carabid fauna of the Látrányi Puszta Nature Conservation Area (Coleoptera: Carabidae)

GYÖRGY ROZNER

The studied area has been a protected area since 1992, where, in an extremely mosaic arrangement, a rather diverse surface can be found: sandy grasslands developed on the calciferous sand, different types of marshlands and marshy meadows, just as well as small various forest associations. The research work focused partly on the surveying of the present condition of the area, and partly on estimating the necessary treatment demanded by the future.

During the course of our research, the occurrence of nine species, all new to the region of Somogy County, was recorded, such as: *Bembidion mannerheimi*, *Porotachis bisulcatus*, *Harpalus latus*, *Harpalus subcylindricum*, *Amara crenata*, *Stenolophus steveni*, *Calodromius spilotus*, *Amblystomus metallescens*, *Acupalpus meridianus*.

Altogether there were 8 protected Carabid species found (that can be considered a fairly high number as well), 7 *Carabus* species and *Cychrus caraboides*. Some of them occurred in great number.